

HOTĂRÎREA CURȚII CONSTITUȚIONALE
pentru controlul constituționalității unor prevederi din
Hotărîrea Guvernului nr. 1116 din 10 noiembrie 1998
"Privind rectificarea bugetului pe anul 1998"*

Nr.22 din 04.05.99

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.50-52/32 din 20.05.1999

* * *

* M.O. nr. 103-104, 1998, art. 1065.

În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituțională în componența:
Pavel BARBALAT - președinte
Nicolae CHISEEV - judecător
Mihai COTOROBAI - judecător
Constantin LOZOVANU - judecător-raportor
Gheorghe SUSARENCO - judecător
Ion VASILATI - judecător

cu participarea grefierului Aliona Balaban, deputatului în Parlament Victor Cecan, președintele Comisiei pentru control și petiții, autorul sesizării, reprezentantului Guvernului Galina Fonari, șef ad-interim al Direcției juridice a Ministerului Finanțelor, reprezentantului Parlamentului Ion Creangă, șeful sectorului relații cu autoritățile publice în Direcția juridică a Aparatului Parlamentului, conducându-se după art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, art. 4 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, a examinat în ședință plenară deschisă dosarul pentru controlul constituționalității unor prevederi din Hotărîrea Guvernului nr. 1116 din 10 noiembrie 1998 "Privind rectificarea bugetului pe anul 1998".

Temei pentru examinarea dosarului a servit sesizarea deputatului Victor Cecan, depusă la 11 ianuarie 1999, în conformitate cu art. 24 și 25 lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. 38 alin. (1) lit. g) și 39 din Codul jurisdicției constituționale. Prin decizia Curții Constituționale din 22 ianuarie 1999 sesizarea a fost acceptată pentru examinare în fond și inclusă în ordinea de zi.

Analizînd materialele dosarului, audiind informația judecătorului-raportor, argumentele și explicațiile autorului sesizării, reprezentanților Parlamentului și Guvernului,
Curtea Constituțională

a constatat:

1. La 10 noiembrie 1998 Guvernul a adoptat Hotărîrea nr. 1116 "Privind rectificarea bugetului pe anul 1998" (în continuare -Hotărîrea Guvernului nr.1116), ca urmare a analizei mersului executării bugetului și impactului crizei financiare asupra realizării indicilor preconizați.

Executorii bugetului urmau, potrivit pct.1-3 din Hotărîre, să ia măsuri pentru neadmiterea creării datoriilor creditoare, lipsite de suport financiar, și a destabilizării, în legătură cu aceasta, a sistemului bugetar. Ministerul Finanțelor și organele administrației publice locale erau obligate să mobilizeze mijloacele bănești colectate la buget pentru finanțarea cheltuielilor stabilite ca prioritate la art.2 alin.(4) din Legea bugetului pe anul 1998. Hotărîrea prevede, de asemenea, transmiterea în subordinea administrației publice locale a instituțiilor preșcolare și de învățămînt preuniversitar, aflate în gestiunea Direcției Căii Ferate din Moldova și Cancelariei de Stat.

În pct.4 al Hotărîrii se prevede, începînd cu 1 ianuarie 1999, sistarea finanțării de la bugetul de stat a instituțiilor medico-sanitare subordonate Direcției Căii Ferate din Moldova. În pct.5 al Hotărîrii Guvernul a aprobat proiectul legii privind rectificarea bugetului pe anul 1998 și l-a prezentat Parlamentului spre examinare.

2. Deputatul Victor Cecan solicită în sesizarea sa controlul

constituționalității pct. 4 alin. 1 și a titlului Hotărîrii Guvernului nr. 1116, întrucît, după părerea sa, Guvernul este în drept să examineze numai proiectele bugetului de stat și să se pronunțe doar asupra unor proiecte. Stabilind, prin pct. 4 al acestei hotărîri, sistarea finanțării de la bugetul de stat a instituțiilor medico-sanitare subordonate Direcției Căii Ferate din Moldova, începînd cu 1 ianuarie 1999, Guvernul a încălcat prevederile art. 6, art. 66 lit.h) și art. 131 din Constituție, potrivit cărora numai Parlamentul este abilitat să aprobe bugetul de stat, să finanțeze sau să suspende finanțarea unor instituții de la bugetul de stat. Prin aceasta Guvernul și-a arogat una din atribuțiile Parlamentului, încălcînd astfel principiul separației puterii în stat.

3. Potrivit art. 31 alin.(1) și (3) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea examinează numai chestiuni ce țin de competența ei și în exclusivitate probleme de drept.

În funcție de problemele abordate de autorii sesizării, obiect al controlului constituționalității pot fi hotărîrea integral, unul sau mai multe articole, o sintagmă etc., pe care ei le consideră neconforme dispozițiilor constituționale. Referitor la cazul concret, Curtea observă că este inoportun a examina constituționalitatea titlului hotărîrii separat de textul acesteia.

Din conținutul Hotărîrii Guvernului nr. 1116 reiese că în ansamblu ea a fost adoptată în legătură cu discutarea indicilor bugetului și modificarea lor corespunzătoare, ceea ce intră în competențele Guvernului. În pct. 5 Guvernul a aprobat proiectul legii privind rectificarea bugetului pe anul 1998 și l-a prezentat Parlamentului pentru examinare. Prin urmare, titlul Hotărîrii "Privind rectificarea bugetului pe anul 1998" reflectă deplin problemele ce intră în competența Guvernului. Astfel, argumentul autorului că

Guvernul nu a respectat dispozițiile art. 131 din Constituție este neîntemeiat. Examinarea proiectului de lege și prezentarea lui Parlamentului au decurs în limitele legale. Cît privește pct.4 alin. 1 din Hotărîrea Guvernului nr.1116, potrivit Legii cu privire la Curtea Constituțională, el este susceptibil controlului constituționalității.

Conform Constituției, competențele în sfera procesului bugetar se delimitează în baza principiului constituțional al separației puterii în stat. Examinarea, aprobarea și controlul asupra executării bugetului anual sînt atribuții ale Parlamentului (art.66 lit.h) din Constituție). Guvernul este abilitat cu elaborarea anuală a proiectului bugetului de stat, pe care îl supune aprobării Parlamentului (art.131 alin.(2) din Constituție). Bugetul anual este reglementat prin lege și este executoriu. Potrivit legislației în vigoare, Guvernul asigură executarea lui. În procesul executării bugetului Guvernul ia măsuri pentru reducerea deficitului bugetar și consolidarea părții de venituri a bugetului. El este în drept, în caz de necesitate, să elaboreze și să prezinte Parlamentului pentru examinare proiecte de legi privind rectificarea bugetului anual, care, după aprobare, de asemenea sînt executorii.

Astfel, Guvernul, prin pct.4 alin.1 din Hotărîrea nr.1116, care prevede sistarea finanțării de la bugetul de stat a instituțiilor medico-sanitare subordonate Direcției Căii Ferate din Moldova, începînd cu 1 ianuarie 1999, și-a arogat competențele legislativului, încălcînd prin aceasta art.6 din Constituție.

Pentru motivele arătate, în temeiul art.140 din Constituție, art.26 alin.(4) și (5), art.31 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. 61 și 62 din Codul jurisdicției constituționale,

Curtea Constituțională

H O T Ă R Ă Ș T E :

1. Declară neconstituțional punctul 4 alin.1 din Hotărîrea Guvernului nr.1116 din 10 noiembrie 1998 "Privind rectificarea bugetului pe anul 1998".

2. Prezenta hotărîre este definitivă, intră în vigoare la data adoptării, nu poate fi supusă nici unei căi de atac și se publică în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova".

PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE

Pavel BARBALAT

Chișinău, 4 mai 1999.
Nr. 22.